

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci
Lenky Weinbergerové:

Přenesené stigma jinakosti v etnicky smíšených partnerstvích

Předkládaná diplomová práce Lenky Weinbergerové patří podle mého názoru celkově do kategorie velmi aktuálních, nicméně ve svém finálním výsledku průměrných prací. Jedná se o práci, na které autorka s přestávkami pracovala několik let a v závěrečném psaní před odevzdáním finální produkt uspěla, což se bohužel promítlo do celkového dojmu z celé práce. Přitom je nesporné, že autorka je výborně teoreticky vybavena, má načtenou odbornou literaturu, kterou umí vhodně aplikovat, zná metodologické postupy a prokazatelně ví, jak správně využívat genderovou analýzu. Přesto není možné diplomovou práci hodnotit známkou výborně, neboť práce obsahuje příliš mnoho míst, kde práce nedostala očekávanému potenciálu. Tyto momenty přenechám k hodnocení oponentce, já se jako vedoucí práce zaměřím spíše na hodnocení procesu přípravy DP a silné stránky práce.

Diplomová práce Lenky Weinbergerové, která analyzuje fungování stigmatu v etnicky smíšených partnerstvích (z pohledu žen v těchto partnerstvích), se vyznačuje velmi dobrou a konsistentní strukturou; výborně zpracovanou teoreticko-koncepční částí (a to jak s ohledem na práci s genderovými koncepty, tak zejména s ohledem na představení konstrukcí rasy a etnicity, ženy jako symbolu národa a rozvedení obou v kontextu konceptu stigmatu) a přínosnou empirickou částí, založenou na solidně (i když v mnoha ohledech nevyužitě) zpracované analýze rozhovorů a jejich interpretaci. Rozsahově je práce na spodní hranici očekávaného rozsahu, nicméně to samo o sobě práci nijak výrazně neškodí. Stylistická úroveň práce odpovídá již řečenému ohledně chvatu při dopisování. Práce je sice přijatelná, ale je na ní bohužel vidět, že byla šita velmi horkou jehlou, a to jak v gramatické úrovni textu, tak v rovině citačního aparátu či tiskové úpravy. V práci se navíc střídají neotřelé a inspirativní argumenty a závěry s argumentačně a hlavně interpretačně zbytečně jednoduchými místy, které by stálo za to více analyticky propracovat, aby vynikly jejich kvalita a přínos (toto je dle mého názoru způsobeno zejména tlakem na dokončení práce, ze kterého vyplynuly dlouhé citační pasáže, ke kterým je problematické zpětně dodat adekvátně propracovanou interpretaci). Práce také trpí častou „nemocí“ studentských prací, totiž separací a vzájemnou nekomunikací teoretické a empirické části, což je škoda, neboť autorka nepochybně má argumentační i stylistické schopnosti právě tuto nástrahu efektivně překlenout. Potřebovala by na to ale více času, což je možná to jediné, čeho se jí skutečně nedostávalo.

Metodologická část práce je podle mého názoru zpracovaná adekvátním způsobem. Metoda polostrukturovaného rozhovoru je vhodně zvolená a dobře odpovídá cíli práce a výzkumným otázkám, jež se ptají po konstrukci „etnické jinakosti“ ve smíšených partnerstvích, jak se tyto konstrukce projevují ve vlastním pojetí „smíšeného partnerství“ a jakými způsoby tyto ženy následně vyjednávají vlastní pozice v rámci společnosti. Ústřední analytickou kategorií a diplomové práci je gender, jež autorka umně využívá intersekcionalním způsobem. Za velmi zdařilou považuji sekci vlastní pozicionality, v níž autorka situuje sebe samu a vysvětluje jak svou žitou zkušenost, tak oba koncepty (pozicionalitu i zkušenost) velmi dobře navazuje na odborné výzkumy týkající se smíšených partnerství. Autorka si je vědoma nutných střetů esencialistického a konstruktivistického uchopení kategorie identity, zejména v kontextu interakcí s vnější společností a státním aparátem, a zdařilým způsobem tento střet reflektuje a vysvětluje. Za standardní (i když trochu „nudné“) považuji představení komunikačních partnerek, které by při větším časovém komfortu autorka jistě zvládla do diplomové práce zapracovat poutavějším způsobem než jen odstavcově na konci metodologické pasáže.

Za asi nejdůležitější poznatek analytické části považuji argument, že v kontextu české společnosti není možné uvažovat o „etnickém“ diskurzu (a tudíž o jeho vlivech a dopadech na „smíšená“ partnerství) bez jeho zcela zásadního intersekcionalního propojení s dalšími kategoriemi identity a sociálně relevantními kategoriemi, jako jsou sexualita, zdraví, spořádanost, náboženství, hygiena, slušnost, atd. Je nepochybné, že kategorie „ethnicity“ je v české společnosti utvářena až na základě již existujících stereotypů a předsudků vycházejících z homogenního chápání české společnosti jako normativně „bílé“, křesťanské, patriarchální, heteronormativní a spořádané, které zásadní měrou ustavují a formují konstrukce etnické příslušnosti definované jako „jiné“. Jsou to tudíž tyto charakteristiky identity, které tvoří etnickou jinakost (a tudíž také na ní založené stigma) a ne naopak. Obávám se, že tento důležitý poznatek, který z rozhovorů autorky s komunikačními partnerkami zcela jasně vyplynul a který je hodný magisterské práce, se autorce v závěru práce trochu ztratil a nedokázala jej využít k logickému argumentačnímu vygradování práce. Je to přitom zejména tento zásadní argument, který zakládá důvody pro pokračování a rozvíjení tematicky podobných výzkumů i nadále.

Celkově práci považuji za přínosnou, zdařilou, doporučuji k obhajobě a jako výchozí hodnocení pro obhajobu navrhuji hodnocení mezi velmi dobře.

11. září 2019

doc. Věra Sokolová, Ph.D.
vedoucí práce